

LBDIS

We know
books

GEORGE COȘBUC

POEZII

Prefață, fișă biobibliografică
și referințe critice
de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

CUPRINS

<i>Prefață</i> (Lucian Pricop).....	9
<i>Fișă biobibliografică</i>	18
<i>Referințe critice</i>	20
BALADE ȘI IDILE	
Noapte de vară	33
Mânioasă	35
Nu te-ai priceput	37
Fatma	39
Nunta Zamfirei	41
Cântecul fusului	47
Rea de plată	50
Fata morarului	51
Crăiasa zânelor	53
Ex ossibus ultor!	58
Vântul	60
Vestitorii primăverii	63
Pe lângă boi	65
Rada	66
Trei, Doamne, și toți trei	71
La oglindă	74
Calul Dracului	78
De pe deal	79
El-Zorab	81
Suptirica din vecini	87

Numai una!	89
Regina ostrogoților	91
Dușmancele	93
Costea	97
Somnul codrilor	101
Recrutul	103
Lordul John	106
Moartea lui Fulger	108
Un cântec barbar	116
Păstorița	119
Prahova	120
La părau	126
Vara	129
Toamna	131

FIRE DE TORT

Mama	133
Lupta vieții	136
Ștefăniță-vodă	138
Sub patrafir	141
Scara	144
Noi vrem pământ	146
Voichița lui Ștefan	149
Doina	152
La Paști	156
Seara	158
La miezul verii	161
Iarna pe uliță	164
Cântec	168
Ispita	169
Fata mamei	172
Decebal către popor	174
Concertul primăverii	176
Colindătorii	178

ZIARUL UNUI PIERDE VARĂ	
Faptul zilei	180
Chindia	183
Strigoii	187
Moartea lui Gelu	192
Nuntă în codru	197

CÂNTECE DE VITEJIE

Cântec	202
Dorobanțul	203
Dunărea și Oltul	205
Pentru libertate	207
Scut și armă	209
Oltenii lui Tudor	211
Săringar	213
Zece mai	215
Mortul de la Putna	217
Stema țării	220
Pe dealurile Plevnei	221
De profundis	222
Povestea căprarului	224
Coloana de atac	227
O scrisoare de la Muselim-Selo	232
Podul lui Traian	235
Pașa Hassan	237

NEPUBLICE ÎN VOLUM

Patria română	240
Cântec	242
Povestea găștelor	243
La sânul mamei	245
Mama vitregă	247
Parabola sămănătorului	249
Vulturul	250

NOAPTE DE VARĂ

Zările, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;
Zboară mierlele-n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

Care cu poveri de muncă
Vin încet și scârțâind;
Turmele s-aud mugind,
Și flăcării vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița, pe-ndelete,
Vin neveste de la râu;
Și cu poala prinsă-n brâu
Vin cântând în stoluri fete
De la grâu.

De la gârlă-n pâlcuri dese
Zgomotoși copiii vin;
Satul e de vuiet plin;
Fumul alb alene iese
Din cămin.

Dar din ce în ce s-alină
Toate zgomotele-n sat,
Muncitorii s-au culcat.
Liniștea-i acum deplină
Și-a-nnoptat.

Focul e-nvelit pe vatră,
Iar opaite-le-au murit,
Și prin satul adormit
Doar vrun câne-n somn mai latră
Răgușit.

Iat-o! Plină, despre munte
Iese luna din brădet
Și se nalță,-ncet-încet,
Gânditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;
Ritmic valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad.

Dintr-un timp și vântul tace;
Satul doarme ca-n mormânt –
Totu-i plin de Duhul Sfânt:
Liniște-n văzduh și pace
Pe pământ.

Numai dorul mai colindă,
Dorul tânăr și pribeag,
Tainic se-ntâlnește-n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.

MÂNIOASĂ

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai demult,
În priveghetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai știu eu, ce-aș vrea s-ascult!
Că-n zori Lina sta-n portiță,
Sălta-n vânt a ei altită,
Vântul îi sălta-n cosiță
Și-i făcea floare-n obraz:
Eu mergeam la plug în laz,
Și, când trec, Lina s-ascunde,
Parcă nici nu m-a văzut.
Îi vorbesc, și nu-mi răspunde.
Nu-mi răspunde!
Și-o întreb, și nu-mi răspunde!
Și mă mir – ce i-am făcut!

Vreau de-aici să rump o floare!
Ochii unui înger scump
Au albastrul de cicoare,
Și cicoare vreau să rump –
Mai știu eu ce-aș vrea să rump!
Că-n amiazi venind pe vale,
Întâlnii pe Lina-n cale:
Fragi i-am dat, ea mi-a zis:-
„Na-le!
Ți-am cerut eu ție fragi?”
Ochii ei frumoși și dragi
Priveau tot spre poala rochii,
S-a pus Lina pe tăcut,

Și vedeam că-i umblă ochii,

Umblă ochii!

Ca la șerpi, îi umblă ochii,

Și mă mir ce i-am făcut!

Să-mi pun capul pentr-o Lină,

Să mă fac un om pribeag!

Ieși din neguri, lună plină,

Să mă vezi la Lina-n prag –

Mai știu eu ce-aștept în prag!

Alte dăți suna zăvorul;

Lina pe furiș, ca dorul,

Pășea-n degete pridvorul

Și la mine-n prag venea

Mamă-sa cât ce-adormea.

Azi ard hainele pe mine,

Mi-e greu capul ca de lut,

Stau în prag – și ea nu vine,

Nu mai vine!

E târziu și nu mai vine...

Și mă mir, ce i-am făcut!?

NU TE-AI PRICEPUT

Nu te-ai priceput! –
Singur tu nu mi-ai plăcut,
Că eu tot fugeam de tine?
O, nu-i drept, nu-i drept, Sorine!
Ți-am fost dragă, știu eu bine,
Dar, să-mi spui, tu te-ai temut.
Și eu toate le-am făcut,
Ca să poți să-mi spui odată,
Să mă-ntrebi: – „Mă vrei tu, fată?”
Și plângeam de supărată,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Zici că-s mândră și n-am vrut
Ca s-ascult vorbele tale?
Dar de unde știi? În cale
Ți-am umblat și-n deal și-n vale,
Și-orișiunde te-am știut.
Zile lungi mi le-am pierdut,
Să mă-mprietenesc cu tine;
Tu-mi umblai sfios, Sorine,
Și plângea durerea-n mine,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
Am fost rea și n-aș fi vrut
Să te las, ca altă fată,
Să mă strângi tu sărutată?
Dar m-ai întrebat vrodată?
Mă-nvingea să te sărut

Eu pe tine! Pe-ntrecut
 Chip cătam cu viclenie
 Să te fac să-ntrebi, și mie
 Mi-a fost luni întregi mânie,
 Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput!
 Zici că de m-ai fi cerut
 Mamei tale noră-n casă,
 N-aș fi vrut să merg? E, lasă!
 Că de-o fată cui-i pasă,
 Nu se ia după părut!
 De-ntrebai, ai fi văzut!
 Tu să fi-nceput iubitul,
 Că-i făceam eu isprăvitul –
 Tu cu pâinea și cuțitul
 Mori flămând, nepriceput!

FATMA

În faptul dimineții, prin parc, îngândurată
Se plimbă visătoare Fatma, frumoasa fată
A marelui Ben-Omar, califul din Bagdad –
Iar tinerele-i plete de peste umeri cad
Pe piept, și ea le prinde mănunchi în alba-i mână.
Zâmbind s-așează fata aproape de fântână
Pe-o lespede de marmor, privind cu gândul dus
La gura de balaur ce-azvârle apa-n sus.

Tiptil atunci, din umbra tufișului răsare
Nin-Musa, rob din Yemen. El iese din cărare,
S-apropie de fată, o prinde pe furiș,
S-apleacă, o sărută și piere prin tufiș.
Fatma răsare-n țipet, de spaimă-ngălbinită.
– „El are fes ca-n Yemen și haina zdrăntuită!“ –
Și grabnic eunucii se-nșiră, urmărind
Ca șerpui prin tufișuri pe Musa-Nin, și-l prind.

Fatma plângând se duce la tată-său și-i spune.
– „Voi pune servitorii să-l bată! Și voi pune
Să-l târâie de-a lungul Bagdadului, legat
De-a calului meu coadă, de-a celui mai turbat!
Mișelul!“ Și Ben-Omar izbește cu piciorul
Și dă un semn. În lanțuri legat, cutezătorul
Nin-Musa intră palid, cu ochii la pământ –
El are fes ca-n Yemen și-o zdranță de vesmânt.

Fatma stă răzimată de-al tronului pilastru,
Și sclavul stă nainte-i. El are fes albastru,
Și-albaștri are ochii, d-un farmec dureros;

E tânăr și e palid și-așa e de frumos!

S-aruncă furtunatic spre rob atunci sultanul

Și-i fulgeră-n cap ochii și-n mână iataganul:

– „Acesta e?“ Și fata se-ndoaie puțințel:

– „N-a fost acesta, tată! – Să nu lovești în el!“